

Силабус навчальної дисципліни

«Композиційна структура архітектурно-містобудівних об'єктів. Блок 2 "Благоустрій міст: «Типологія міського простору та споруд»"»

Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітня програма	«Архітектура та містобудування»
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	1 курс 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 20 год.
	Практичні (семінарські) – 12 год.
	Самостійна робота – 58 год.
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Кафедра	Кафедра містобудування та архітектури, ауд. 316-П https://nupp.edu.ua/page/kafedra-mistobuduvannya-ta-arkhitekturi.html університету
Викладач (-і)	Бородич Лариса Володимирівна, доцент Васильєв Павло Олегович, ст. викл.
Контактна інформація викладача (-ів)	sich1985kozak@gmail.com
Дні занять	За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	аудиторія 316-П відповідно до графіку
Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з теоретичними основами містобудівної композиції, проектування і прогнозування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів із застосуванням інноваційних підходів, міжнародного і вітчизняного досвіду. Вивчення дисципліни дозволить освоїти необхідні теоретичні основи та практичні навички, які сприяли б вмінню вирішувати задачі формування виразного, композиційно-цілісного міського середовища. Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування таких Загальних фахових компетентностей, як Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Прагнення до збереження навколишнього середовища. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування таких фахових предметних компетентностей як Здатність розв'язувати проблеми архітектури та містобудування у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування. Здатність розробляти завдання на архітектурно- містобудівне проектування, організовувати процес проектування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних робіт, містобудівного розрахунку об'єкту проектування. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.	

Результати вивчення навчальної дисципліни

Для реалізації зазначеної мети необхідно вирішувати наступні задачі:

На понятійно-теоретичному рівні:

- визначити структурно-логічні зв'язки з суміжними дисциплінами;
- ознайомити з основами теорії художньої творчості;
- ознайомити з теорією естетичного сприйняття містобудівного середовища;
- ознайомити з основами композиційного аналізу містобудівних систем.

На прикладному рівні:

- ознайомити з прикладними задачами композиційного аналізу міст.

За результатами навчання студент повинен:

знати:

понятійно-теоретичний апарат науки;

основи психологічного і естетичного сприйняття міського середовища;

основи теорії містобудівної композиції.

вміти:

здійснювати композиційний аналіз міста і його фрагментів;

складати проектні пропозиції щодо реконструкції композиції фрагментів міста.

Передумови для навчання

Відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми підготовки магістра «Містобудування» навчальна дисципліна «Композиційна структура архітектурно-містобудівних об'єктів. Блок 2 «Благоустрій міст: «Типологія міського простору та споруд» не передбачають навчальних дисциплін, вивчення яких є передумовою їх вивчення. Проте дуже важливий загальний досвід теоретичної і практичної підготовки, отриманий студентами протягом першого семестру навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні «Магістр»

Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. КОМПОЗИЦІЙНА СТРУКТУРА АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНИХ ОБ'ЄКТІВ

Вступ

Тема 1. Предмет вивчення. Структура естетичних знань у містобудуванні. Взаємозв'язок з суміжними науками. Філософські основи естетики містобудування. Підходи до опису краси в філософії і культурі Європи

Тема 2. Місто як естетичне явище. Роль міста в природі та суспільстві. Особливості міста як об'єкта художньої творчості

Аспекти художньої творчості

Тема 3. Теорія художньої творчості в містобудуванні. Питання формування містобудівної мови. Особливості та етапи розвитку художньої мови містобудування.

Теорія естетичного сприйняття містобудівного середовища

Тема 4. Основи психології зорового сприйняття міського середовища. Фізіологічні і психологічні основи сприйняття. Перцептивний, апперцептивний та сенсорний аспект сприйняття. Властивості особистості, тезаурус, залежність сприйняття від основних якостей особистості

Тема 5. Процес сприйняття міста. Образ міста (по К. Лінчу). Когнітивна карта міста. Елементи когнітивної карти: шляхи, орієнтири, вузли, райони та межі. Потреба в естетичному сприйнятті міського середовища. Типи «споживачів» міського середовища: мешканці, мігранти, туристи. Здібність до естетичного сприйняття міського середовища

Тема 6. Семіотичні механізми архітектури. Візуально - інформаційна структура міського середовища.

Теоретичні основи містобудівної композиції

Тема 7. Основні поняття. Принципи композиції. Види композиції: площина, об'ємно-просторова, просторова.

Тема 8. Опис композиції міста з точки зору системного підходу: елементи, структура,

організація, цілісність, генезис та еволюція. Значимість та характер елементів композиції: домінуючі і фонові елементи; типологія, зонування, районування, морфологія елементів. Функціональна обумовленість композиційного рішення міського середовища. Спадкоємність розвитку композиції міста.

Тема 9. Природна обумовленість композиційного рішення міста. Два принципи взаємодії міста і природної підоснови за Спрейредженом. Методи аналізу природного ландшафту

Тема 10. Композиційна структура містобудівних об'єктів. Елементи містобудівної композиції, як одиниці зорового сприйняття міста: ансамблі, системи ансамблів, вертикальні домінанти, композиційні райони, центри міст, зорові кадри міста. Силуетний аспект композиції міста: силуети і панорами. Просторова композиція міста. Зоровий кадр. Особливості візуального сприйняття міського середовища. Планувальний аспект композиції міста: розпланування та композиційний каркас. Різноманіття планувальної композиції. Принципи формування планувальної композиції. Засоби формування композиції міського середовища. Класифікація засобів та приклади їх використання.

Змістовий модуль 2. ЛАНДШАФТ У МІСТОБУДІВНОМУ ПРОЕКТУВАННІ

Загальні відомості

Тема 11. Формування інтегрованого природньо-архітектурного простору

Тема 12. Елементи міського ландшафту та прийоми їх використання

Методика проектування міських Об'єктів ландшафтної архітектури

Тема 13. Типологія об'єктів ландшафтної архітектури. Нормативна база проектування об'єктів озеленення

Тема 14. Культурні ландшафти.

Методика проектування міських об'єктів ландшафтної архітектури

Тема 15. Процес проектування об'єкта озеленення. Неформальне планування відкритих міських просторів

Тема 16. Малі озеленені території міст - загальноміські центри, площі, сади, сквери

**Сторінка курсу на
платформі Moodle**

Розміщено: робоча програма навчальної дисципліни, матеріали лекцій, завдання до практичних занять.
<https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=1381>

Рекомендовані джерела

Базова література

1. Осиченко, Галина Олексіївна Методологічні основи формування естетики міського середовища [Текст] : автореф. дис. ... д-ра архітектури : 18.00.01 / Осиченко Галина Олексіївна ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. - Київ, 2015. - 33 с.
2. Осиченко, Галина Олексіївна. Методичні основи реконструкції композиційних структур історичних міст (на прикладі міст Центральної України) [Текст] : дис... канд. архітектури: 18.00.01 / Осиченко Галина Олексіївна ; Полтавський національний технічний ун-т ім. Юрія Кондратюка. - Полтава, 2006. - 281 арк.: рис. - арк. 180-197
3. Сучасні тенденції розвитку архітектури і містобудування [Текст] : матеріали всеукр. наук.-техн. конф., (листоп. 2017 р.) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова [та ін.] ; [редкол.: Г. О. Осиченко (відп. ред.) та ін.]. - Харків : ХНУМГ ім. О. Бекетова, 2018. - 290 с. : рис. - Текст укр., рос. - 180 прим. - ISBN 978-966-695-449-0
4. Досвід та перспективи розвитку міст України. Методичні аспекти територіального планування. 36. Наук. праць. Вип.. 5\ Відповід. Редактор Ю.М.Білоконь. – К.: ін-т Діпромiсто, 2003. – 172 с.
5. Досвід та перспективи розвитку міст України. Проектно-планувальні аспекти містобудування. 36. Наук. праць. Вип.. 7\ Відповід. Редактор Ю.М.Білоконь. – К.: ін-т Діпромiсто, 2004. – 188 с.
6. Досвід та перспективи розвитку міст України. Проблеми планування великих міст. 36. Наук. праць. Вип.. 8\ Відповід. Редактор Ю.М. Білоконь. – К.: ін-т Діпромiсто, 2005. – 174 с.
7. Kevin Lynch. **The image of the city**. – MIT Press, Cambridge, Mass., 1960. – 197 p.
8. Kevin Lynch. **Good City Form**. – The MIT Press, 1984. – 524 с.
9. Містобудування. Довідник проектувальника \ За ред. Т.Ф. Панченко. – К.: Укрархбудінформ, 2001. – 192с.

10. Ron Kasprisin. Urban Design The Composition of Complexity, 2nd Edition. – Routledge, 2020. – 338 Pages

Допоміжна література

11. Шубович С.А. Архитектурная композиция в свете мифопоэтики. Монография. – Харьков.: РИП "Оригинал", 1999. – 636 с.
12. Шубович С.А. Градостроительство периода первой промышленной революции. Учебное пособие. – Киев.: ИСДО, 1993. – 124 с.
13. Безлюбченко О.С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник. / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черноусова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. - 191 с

Система оцінювання результатів навчання:

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них 70 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 30 балів припадає на підсумковий контроль (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

Накопичування балів з навчальної дисципліни

(вказати лише ті види робіт, за які передбачено нарахування балів):

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Підготовка презентацій, виконання практичного завдання	70
Диференційований залік	30
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкалі оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Політики навчальної дисципліни:

Вивчення навчальної дисципліни потребує роботи з інформаційними джерелами, підготовки до лекцій і практичних занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.

Підготовка до практичних занять передбачає: ознайомлення з питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення лекційного матеріалу. Виконання індивідуальних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних і лекційних заняттях є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни

<http://lib.nupp.edu.ua/elcat/>

Силабус затверджено на засіданні кафедри «Містобудування та архітектури»

28 серпня 2023 р. Протокол № 1